

Nr 103.

Ankom till riksdagens kansli den 17 maj 1915 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förordning med särskilda föreskrifter angående avlöningsförmåner m. m. vid marinen på krigsfot, jämte en i ämnet väckt motion. (2:a avd.)

I en den 24 april 1915 till riksdagen avlåten, till statsutskottets förberedande behandling överlämnad proposition, nr 179, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med det såsom bilaga Litt. A. vid detta protokoll fogade förslag, utfärda förordning med särskilda föreskrifter angående avlöningsförmåner m. m. vid marinen på krigsfot.

I fråga om den i ärendet förebragta utredningen liksom beträffande omförmälda förslag till förordning tillåter sig utskottet hänvisa till det propositionen bilagda statsrådsprotokollet jämte därvid fogad bilaga.

I samband härmed har utskottet till behandling förehåft en inom andra kammaren av herr *J. A. Ingvarson* väckt motion (nr 244), däri hemställts, att riksdagen ville besluta, att § 11, mom. 1 i Kungl. Maj:ts proposition nr 179 måtte erhålla följande ändrade lydelse:

»Krigslön utgår — — — — —
— — — — — (tariffens tab. B.)

Krigslönetariff.

P e r s o n a l.	Krigslöneklasser.	Krigslön för termin.			
		Tab. A. Högre krigs- lön.		Tab. B. Lägre krigs- lön.	
		Kronor.		Kronor.	
Konstituerad kapten	1. krigslöneklassen	40	—	30	—
» löjtnant	2. »	30	—	25	—
» underlöjtnant (fänrik)	3. »	25	—	20	—
» flaggunderofficer (underofficer av 1:sta graden)	4. »	20	—	17	50
» underofficer av 2:dra graden	5. »	17	50	15	—
» underofficerskorpral	6. »	15	—	12	50
» korpral	7. »	12	50	10	—
Menig värnpliktig	8. »	7	50	6	—

I fråga om de skäl, som åberopats som stöd för omförmälda motion, hänvisar motionären till vad som anförts i en annan av honom väckt motion (nr 243) i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglemente för avlöning vid armén på krigsfot (krigsavlöningsreglemente), och tillåter sig utskottet hänvisa till vad i sistberörda motion andragits.

Utskottets
yttrande.

I anledning av en utav Kungl. Maj:t därom gjord framställning beslöt 1914 års senare riksdag att bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med ett riksdagens skrivelse i ämnet bifogat, av riksdagen upprättat förslag, utfärda reglemente för marinens avlöning under krigstjänstgöringstid att tillämpas från och med den dag, som Kungl. Maj:t bestämde. Riksdagen, som ansett sig böra låta omarbete vissa delar av Kungl. Maj:ts förslag, hade i stället antagit det sålunda ändrade förslaget. Vidare uttalade riksdagen, att reglementet borde erhålla en provisorisk karaktär och utfärdas att gälla endast till och med år 1915 samt att tillfälle borde beredas sistnämnda års riksdag att taga ärendet under förnyad och definitiv prövning.

Efter att hava låtit ärendet undergå ytterligare utredning av särskilt tillkallade sakkunniga har Kungl. Maj:t nu ånyo för riksdagen framlagt förslag i frågan.

Det föreliggande förslaget skiljer sig i avseende å uppställning och avfattning i väsentliga delar från det nu gällande krigsavlöningsreglementet för armén och även från det av Kungl. Maj:t i proposition nr 172 till innevarande riksdag framlagda förslaget till krigsavlöningsreglemente för armén, men har dock till syfte att i avlöningshänseende under krigstjänstgöringstid likställa marinens personal med arméns. Förslaget, vilket är avsett att vinna definitiv fastställelse, skulle enligt vad departementschefen i utredningen framhållit, träda i tillämpning redan före innevarande års utgång. Därvid borde, efter vad vidare i utredningen anföres, tidpunkten för förordningens ikraftträdande väljas så, att till krigstjänstgöring redan inkallad värnpliktig personal i så liten utsträckning som möjligt bleve underkastad nedsättning i de avlöningsförmåner, som den enligt nu gällande krigsavlöningsreglemente ägde uppbära, och borde åt Kungl. Maj:t medgivnas rätt att bestämma dagen för förordningens ikraftträdande.

Av samma skäl som utskottet anfört i sitt utlåtande angående krigsavlöningsreglemente för armén, anser utskottet, att föreliggande förslag till förordning bör erhålla en provisorisk karaktär och utfärdas att gälla till och med utgången av år 1916. Och vill utskottet likaledes uttala sin förväntan, att tillfälle måtte i god tid beredas 1916 års riksdag att taga ärendet under förnyad och definitiv prövning.

Vid sådant förhållande har utskottet givetvis icke nu kunnat ingå på prövning av de förslag, som framlagts i den i ämnet väckta motionen.

Vad angår det föreliggande förslaget till förordning har utskottet i detsamma vidtagit vissa smärre redaktionella ändringar i syfte att bringa detsamma i närmare överensstämmelse med vad i motsvarande avseenden blivit föreslaget i det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till krigsavlöningsreglemente för armén. I sak har utskottet ansett sig böra föreslå en mindre ändring, nämligen i fråga om krigstillägget för marinläkare av 2:a graden, detta med hänsyn till den ändring i de sakkunnigas förslag till krigsavlöningsreglemente för armén, som av Kungl. Maj:t föreslagits i fråga om extra bataljonsläkare.

I likhet med vad utskottet föreslagit angående vissa av de lägst avlönade grupperna vid armén, har utskottet funnit sig böra hemställa, att en motsvarande övergångsbestämmelse må fastställas beträffande avlöningen för menig värnpliktig vid marinen.

Utskottet får följaktligen hemställa,

a) att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande framställning, bemyndiga Kungl. Maj:t

att, i huvudsaklig överensstämmelse med härvid fogade förslag (Bil. A), utfärda förordning med särskilda föreskrifter angående avlöningsförmåner m. m. vid marinen på krigsfot, att gälla till och med utgången av år 1916;

b) att riksdagen må medgiva Kungl. Maj:t rätt att bestämma dagen för omförmälda förordnings ikraftträdande; dock att, beträffande övergången till de i förordningen intagna bestämmelser, skall gälla:

att krigslönen till menig värnpliktig, vilken under återstoden av år 1915 fullgör krigstjänstgöring, skall, oberoende av förordningens föreskrifter, under den tid av innevarande år inkallelsen omfattar, utgå med 8 kronor 10 öre för termin, men

att, därest allmän mobilisering varder anbefald, förordningen skall i dess helhet lända till efterrättelse.

c) att herr Ingvarsons ovanberörda motion icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 maj 1915.

På statsutskottets vägnar:

CARL SWARTZ.

Närvarande: se under utlåtandet nr 102.

Bil. Litt. A.

Förslag

till förordning med särskilda föreskrifter angående avlöningsförmåner m. m. vid marinen på krigsfot.

I. Allmänna bestämmelser.

§ 1.

Förordningens ändamål och tillämpning.

1. I denna förordning meddelas föreskrifter

a) angående den avlöning och de övriga förmåner, som tillkomma personal vid mobiliserad del av marinen, i den mån icke redan genom gällande stater, reglementen eller förordningar är stadgat i sådant avseende, samt

b) angående sådana ändringar i eller tillägg till de för personalen gällande avlöningsbestämmelser, som föranledas av särskilda genom marinens övergång till krigsfot inträdande förhållanden.

2. I de fall då *allmän mobilisering* eller *mobilisering av endast marinen* varder anbefalld, gäller denna förordning för marinen i dess helhet, så framt icke Kungl. Maj:t för viss del eller i avseende å visst stadgande finner skäl annorlunda förordna.

Vid *partiell mobilisering* av marinen lämnar Kungl. Maj:t i varje fall föreskrift, beträffande vilka delar av marinen och i vilken omfattning förordningen skall äga tillämpning.

§ 2.

Under förordningen hänförlig personal.

1. Denna förordning äger tillämpning å nedannämnda personal, då densamma tillhör mobiliserad del av marinen ävensom då den företager färd för inställelse till eller hemförlovning från krigstjänstgöring, nämligen:

a) personal av marinens stam, med undantag av personal tillhörande

ecklesiastikstaten, lärarstaten, månadslönarstaten och daglönarstaten vid flottan, ävensom av de civilmilitära tjänstemännen vid kustartilleriet,

b) personal, tillhörande reservstat vid marinen,

c) personal av marinens reserv, med undantag av till flottans reserv hörande lots- och fyrinrättningarnas personal, samt

d) värnpliktiga.

2. Oberoende av vad i reglemente för marinen eller eljest är stadgat beträffande personalens fördelning på stam, reserv och värnpliktiga, skola de i denna förordning angående värnpliktiga meddelade bestämmelser gälla för

dels sjökadetter och kustartillerikadetter ävensom mariningenjörspiranter och -elever samt marinintendentsaspiranter och -elever, då de tagas i anspråk för tjänstgöring vid mobiliserad del av marinen,

dels värnpliktiga, då de konstitueras till militär tjänstegrad eller civilmilitär befattning, ehuru dylik konstituering enligt därför gällande bestämmelser skall avse reserven,

dels ock frivilliga, då de antingen anställas såsom meniga i reserven eller ock i densamma konstitueras till militär tjänstegrad eller civilmilitär befattning utan att därvid tilläggas avlöning och övriga förmåner i likhet med personal av stammen.

3. Beträffande avlöning och övriga förmåner till den personal, å vilken, enligt vad i mom. 1 a) och c) sägs, denna förordning icke äger tillämpning, ävensom vid mobiliserad del av marinen tjänstgörande auditor eller personal av post- och telegrafstaten, iakttagas de för personalen gällande föreskrifter och de särskilda bestämmelser, som för mobilisering äro eller varda meddelade.

§ 3.

Krigstjänstgöringstid.

1. *Krigstjänstgöringstid* enligt denna förordning omfattar, i den mån bestämmelserna i mom. 2 och 3 här nedan icke för viss personal föranleda till annat beräkningssätt, tiden från och med första mobiliseringsdagen för vederbörlig del av marinen till och med tionde dagen efter det demobilisering av samma del tagit sin början.

2. Där personal senare än första mobiliseringsdagen inträffar å vederbörlig mobiliseringsort (utrustningsort), anses krigstjänstgöringstiden för denna personal inträda först med dagen efter inställelsen å nämnda

ort. För personal, som beordras att utan föregående inställelse på mobiliseringsorten (utrustningsorten) för särskilt tjänsteuppdrag omedelbart infinna sig å annan ort, räknas krigstjänstgöringstiden från och med dagen efter ankomsten till sistnämnda ort.

3. För personal, som hemförlovas från krigstjänstgöringen tidigare än den i mom. 1 sist omnämnda dag, upphör krigstjänstgöringstiden med den dag, då personalen hemförlovas.

§ 4.

Tillämpligheten under krigstjänstgöringstid av fastställda stater, reglemente för marinen m. m.

1. Under § 2 mom. 1 a) hänförlig personal, på vilken denna förordning äger tillämpning, bibehåller under krigstjänstgöringstid den avlöning och de övriga förmåner, som enligt gällande stater, reglemente för marinen eller eljest äro personalen tillförsäkrade, med iakttagande:

att den, som i fred innehar bostad in natura, jämte i förekommande fall uppvärmning eller belysning av densamma, är skyldig att, därest omständigheterna efter vederbörandes prövning skulle därtill föranleda, omedelbart frånträda sådan förmån oberoende av föreskrifterna i reglemente för marinen,

att till den, som sålunda förpliktas frånträda bostadsförmån in natura, utgår gottgörelse för genom frånträdan förorsakad kostnad för avflyttning o. dyl. enligt de särskilda föreskrifter, som av Kungl. Maj:t efter framställning i varje särskilt fall varda meddelade,

att all till inkvarteringsbidrag berättigad personal av officers eller underofficers grad eller värdighet äger att, oberoende av placerings- eller tjänstgöringsort, åtnjuta sådant bidrag, i den mån det under krigstjänstgöringstiden förfaller till betalning, med det för personal i Stockholm anvisade belopp,

att den förmån av portion, som enligt reglemente för marinen tillkommer flottan tillhörande underofficer, under krigstjänstgöringstid i intet fall åtnjutes in natura, utan utgår såsom kontant löneförmån med belopp, som enligt samma reglemente gäller för ersättning för portion i land eller ombord; skolande i fråga om sådant belopp uppbärande gälla vad som är stadgat om portionsersättning, dock utan den i del I § 145 mom. 2 stadgade inskränkning,

att flaggunderofficer äger åtnjuta förhöjning i den honom tillkommande sjöavlöning med 25 öre för dag, samt

att dagavlöning bibehålles av sjuka och sårade samt, såvitt ej anordnunda förordnas, av tjänstlediga, så länge krigstjänstgöringstiden för dem fortfar.

2. Beträffande avlöningen för den i § 2 mom. 1 b) omförmälda personal tillämpas under krigstjänstgöringstid staten för reservstat för marinen, men utgår därutöver till sådan personal lönefyllnad enligt denna förordning.

3. Under § 2 mom. 1 c) hänförlig personal, på vilken denna förordning äger tillämpning, åtnjuter under krigstjänstgöringstid avlöning och övriga förmåner enligt reglemente för marinen eller de särskilda författningar, vilka gälla för personal, som tillhör marinens reserv eller vid mobilisering genom konstituering anställles i densamma. Beträffande förmånerna av inkvarteringsbidrag, portion eller sjöavlöning, då sådana skola tillkomma personal, som i detta mom. avses, gälla dock enahanda jämkningar, om vilka sägs i mom. 1 här ovan rörande sådana förmåner för personal vid marinens stam.

4. Beträffande avlöning och övriga förmåner under krigstjänstgöringstid för den under § 2 mom. 1 d) omedelbart eller i enlighet med samma paragrafs mom. 2 hänförliga personal skall jämte bestämmelserna i denna förordning tillämpas vad angående konstituering och anställning av personal vid marinens stam eller reserv vid mobilisering är i särskild författning stadgat.

Kungl. Maj:ts förslag.

5. Skulle för personal, som enligt bestämmelserna i denna förordning frånträder i fred utgående avlöning, dess under krigstjänstgöringstiden utgående avlöningsförmåner understiga förstnämnda avlöning, förordnar Kungl. Maj:t, därest omständigheterna därtill föranleda, på förslag av vederbörande chef eller myndighet om särskild gottgörelse.

Utskottets förslag.

5. Skulle för personal, som enligt bestämmelserna i denna förordning frånträder i fred utgående avlöning, dess under krigstjänstgöringstiden utgående avlöningsförmåner understiga förstnämnda avlöning, förordnar Kungl. Maj:t, därest omständigheterna därtill föranleda, på förslag av vederbörande chef eller myndighet om särskild gottgörelse för den uppkomna minskningen i avlöningen.

§ 5.

Avlöning och övriga förmåner.

1. Avlöning och övriga förmåner, som enligt denna förordning kunna tillkomma personal vid mobiliserad del av marinen och som avses i § 1 mom. 1, äro följande:

- a) lönefyllnad,
- b) krigstillägg,
- c) krigslön,
- d) krigsutrustningsbidrag,
- e) förplägnad och därmed sammanhängande förmåner,
- f) sjukvård, samt
- g) resekostnads- och traktamentsersättning.

2. Under krigstjänstgöringstid tillkomma personal vid mobiliserad del av marinen följande särskilda förmåner, nämligen:

tjänstebrevsrätt för befordran av meddelande till hemmavarande enligt förordningen rörande postbehandling vid krig, samt

fri resa å järnväg för inställelse vid mobilisering och vid hemförlovning samt kostnadsfri tjänstledighetsresa enligt reglementet för militärtransporter på järnväg.

Värnpliktig personal erhåller beklädnad enligt därom gällande särskilda bestämmelser.

Angående kvarterförläggning och därmed förenade förmåner lända till efterrättelse de bestämmelser, som med ledning av gällande rekvisitionslag samt förordningar rörande inkvartering och truppers fortskaffande meddelas.

II. Lönefyllnad.

§ 6.

Avlöning till reverbstatspersonal utöver fastställd stat.

Utöver den avlöning, som enligt stat tillkommer personal på reservstat vid marinen, utgår till densamma under krigstjänstgöringstid *lönefyllnad* med ett belopp, innefattande skillnaden mellan fredsavlöningsförmånerna för beställning i motsvarande grad på aktiv stat samt avlöningsförmåner enligt reservstaten, att utgå på sätt finnes stadgat i reglemente för marinen om lönefyllnaden motsvarande avlöningsförmåner för beställning på stat.

III. Krigstillägg.

§ 7.

Personal, berättigad till krigstillägg.

Under de i § 8 angivna förutsättningar åtnjutes *krigstillägg* under krigstjänstgöringstid av nedannämnda personal, nämligen:

a) officer, underofficer och underofficerskorpral av marinens stam ävensom flottans stam tillhörande personal av officers eller underofficers värdighet vid mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren och poliskåren,

b) officer och underofficer tillhörande reservstat vid marinen, samt

c) officer, underofficer och underofficerskorpral i marinens reserv ävensom personal av officers värdighet vid mariningenjörkåren, marinintendenturkåren eller marinläkarkåren i flottans reserv, härifrån dock undantagen personal, som omedelbart eller i enlighet med § 2 mom. 2 är hänförlig under samma paragrafs mom. 1 d).

§ 8.

Krigstilläggs åtnjutande och utbetalande.

Kungl. Maj:ts förslag.

1. Krigstillägg utgår allenast vid tjänstgöring i land och under den ytterligare förutsättning, att den mobiliserade del av marinen, vartill personalen hör, befinner sig antingen å ort, belägen inom avdelad krigsskådeplats,

eller inom fästning, *som utan att samtidigt ligga* inom området för avdelad krigsskådeplats förklarats i belägringstillstånd.

Krigstillägg utgår jämväl för tjänstgöring vid mobiliserad del av marinen, som detacherats till fält-hären.

Utskottets förslag.

1. Krigstillägg utgår allenast vid tjänstgöring i land och under den ytterligare förutsättning, att den mobiliserade del av marinen, vartill personalen hör, befinner sig antingen å ort, belägen inom avdelad krigsskådeplats,

eller inom fästning, *vilken, även om den icke ligger* inom området för avdelad krigsskådeplats, förklarats i belägringstillstånd.

Krigstillägg utgår jämväl för tjänstgöring vid mobiliserad del av marinen, som detacherats till fält-hären.

2. I avseende å tiden och sättet för krigstilläggs åtnjutande och utbetalande iakttages, utöver vad i mom. 1 sägs:

att i fråga om personal, som uppbär dagavlöning, skall i tillämpliga delar gälla vad i motsvarande hänseende är stadgat beträffande dagavlöningen,

att till dagavlöning ej berättigad civilmilitär personal äger uppbära krigstillägg i den ordning, som gäller beträffande dagavlöningen för militär personal i tjänstegrad, som motsvarar den värdighet förstnämnda personal innehar,

att för dag, då löntagare enligt gällande föreskrifter äger uppbära traktamentsersättning, krigstillägg icke utgår,

att, därest under krigstjänstgöringstid personal, som åtnjuter krigstillägg, enligt vederbörlig order förrättar tjänstgöring, som föranleder sådan förläggning, att den jämlikt bestämmelse i reglementet för marinen del III eljest berättigar officer, civilmilitär tjänsteman, underofficer, reservofficersaspirant eller underofficerskorpral att uppbära mässpenningar, ävensom underofficer att uppbära ersättning för portion, dessa förmåner skola anses inbegripna i krigstillägget, samt

att till underofficer eller underofficerskorpral, som är inmönstrad å fartyg eller båt, bemannad av kustartilleriets eller för kustartilleriets räkning förhyrd personal, icke skall under sådan tid, då underofficeren eller underofficerskorpralen åtnjuter krigstillägg, utgå de för sådan tjänstgöring eljest enligt reglementet för marinen del III bestämda förmåner av sjöstillägg och mässpenningar och, vad underofficer beträffar, ej heller ersättning för portion.

§ 9.

Krigstilläggs belopp.

1. Krigstillägg utgår med belopp, som angivas i nedanstående tabell:

Flottans personal.	Kustartilleriets personal.	Krigstillägg för dag.	
		Kronor.	
Flaggman	Generalsperson	8	50
Kommendör	Överste	7	—
Kommendörkapten av 1. graden	Överstelöjtnant	5	50
Kommendörkapten av 2. graden	Major	4	50
Kapten	Kapten	3	75
Löjtnant	Löjtnant	2	75
Underlöjtnant (fänrik)	Underlöjtnant (fänrik)	3	25
Flaggunderofficer	Underofficer av 1. graden	2	40
Underofficer av 2. graden	Underofficer av 2. graden	1	40
Underofficerskorpral	Underofficerskorpral	—	70

Kungl. Maj:ts förslag.

2. Vid tillämpning av tabellen i mom. 1 iakttages:

att personal med militär tjänstegrad, som finnes upptagen i tabellen, åtnjuter krigstillägg efter innehavande grad inom vederbörlig kår vid flottan eller inom kustartilleriet, med iakttagande att särskilt erhållen högre grad i flottan eller i kustartilleriet härvid icke medför rätt till krigstillägg för sådan grad,

att innehavare av civilmilitär befattning åtnjuter krigstillägg med det belopp, som tillkommer militär personal i tjänstegrad, vilken motsvarar den lägsta värdighet, som är förenad med beställningen, samt

att underofficer av stammen, som blivit förordnad att i egenskap av månadslönare tjänstgöra å flottans varv eller som förordnats till varvsmaskinist, åtnjuter krigstillägg i likhet med underofficer på stat.

Utskottets förslag.

2. Vid tillämpning av tabellen i mom. 1 iakttages:

att personal med militär tjänstegrad, som finnes upptagen i tabellen, åtnjuter krigstillägg efter innehavande grad inom vederbörlig kår vid flottan eller inom kustartilleriet, med iakttagande att särskilt erhållen högre grad i flottan eller i kustartilleriet härvid icke medför rätt till krigstillägg för sådan grad,

att innehavare av civilmilitär befattning åtnjuter krigstillägg med det belopp, som tillkommer militär personal i tjänstegrad, vilken motsvarar den lägsta värdighet, som är förenad med beställningen, *med undantag för marinläkare av andra graden, till vilken i varje fall skall utgå krigstillägg av det för kapten bestämda beloppet*, samt

att underofficer av stammen, som blivit förordnad att i egenskap av månadslönare tjänstgöra å flottans varv eller som förordnats till varvsmaskinist, åtnjuter krigstillägg i likhet med underofficer på stat.

IV. Krigslön.**§ 10.**

Personal, berättigad till krigslön.

Krigslön tillkommer under tjänstgöring vid mobiliserad del av marinen värnpliktiga och med dem jämlikt § 2 mom. 2 likställda.

§ 11.

Krigslöns belopp och grunder för dess utgående.

1. Krigslön utgår efter nedanstående *krigslönetariff* och under olika förutsättningar antingen såsom *högre krigslön* (tariffens *Tab. A*) eller såsom *lägre krigslön* (tariffens *Tab. B*).

Krigslönetariff.

P e r s o n a l .	Krigslöneklasser.	Krigslön för termin.	
		Tab. A. Högre krigs- lön.	Tab. B. Lägre krigs- lön.
		Kronor.	Kronor.
Konstituerad kapten	1. krigslöneklassen	80 —	40 —
Konstituerad löjtnant	2. ”	60 —	30 —
Konstituerad underlöjtnant (fänrik)	3. ”	55 —	25 —
Konstituerad flaggunderofficer (underofficer av 1. graden)	4. ”	45 —	20 —
Konstituerad underofficer av 2. graden	5. ”	35 —	15 —
Konstituerad underofficerskorpral	6. ”	12 50	12 50
Konstituerad korpral	7. ”	10 —	10 —
Menig värnpliktig	8. ”	5 —	5 —

Kungl. Maj:ts förslag.

2. *Högre krigslön* utgår till den i § 10 omnämnda personal vid sjö-kommendering i varje fall samt där-jämte vid tjänstgöring i land under förutsättning, att den mobiliserade del av marinen, personalen tillhör, befinner sig

antingen å ort, belägen inom avdelad krigsskådeplats,

eller inom fästning, som utan att samtidigt ligga inom området för avdelad krigsskådeplats förklarats i belägringstillstånd.

Utskottets förslag.

2. *Högre krigslön* utgår till den i § 10 omnämnda personal vid sjö-kommendering i varje fall samt där-jämte vid tjänstgöring i land under förutsättning, att den mobiliserade del av marinen, personalen tillhör, befinner sig

antingen å ort, belägen inom avdelad krigsskådeplats,

eller inom fästning, vilken, även om den ligger inom området för avdelad krigsskådeplats, förklarats i belägringstillstånd.

Kungl. Maj:ts förslag.

Högre krigslön utgår jämväl för tjänstgöring vid mobiliserad del av marinen, som detacherats till fälthären.

3. *Lägre krigslön* utgår till den i § 10 omnämnda personal i de fall, då de i mom. 2 angivna tjänstgörings- eller förläggningsförhållandena för personalen eller vederbörlig mobiliserad del av marinen icke föreligga.

4. Beträffande den till krigslön berättigade personalens fördelning å de i krigslönetariffen upptagna *krigslöneklasserna* iakttages:

att krigslöneklassen för den personal, som konstitueras till officer, underofficer, underofficerskorpral eller korpral eller som utnämnts till någon av nämnda underbefälsgrader, skall vara den, som enligt tariffen upptager personal i vederbörlig militär tjänstegrad,

att krigslöneklassen för personal, konstituerad till civilmilitär befattning av officers tjänsteklass, ävensom för mariningenjör- och marinintendentsaspirant skall vara den, som upptager personal i sådan militär tjänstegrad, som motsvarar den med befattningen förenade värdighet, samt

att krigslöneklassen för övrig personal skall vara den för menig värnpliktig bestämda.

§ 12.

Löneterminer. Krigslöns utbetalande.

1. Krigslön åtnjutes såsom intjänt i förskott för lönetermin. Varje månad indelas i tre löneterminer, den första från och med den 1, den andra från och med den 11 samt den tredje från och med den 21 dagen i månaden.

2. Från och med första krigstjänstgöringsdagen till början av första löneterminen närmast därefter åtnjutes krigslön med belopp, beräknat för varje dag till $\frac{1}{10}$ av krigslönen för termin, och utbetalas detta belopp tillika med krigslönen för nämnda termin.

3. Har före ingången av viss lönetermin meddelats föreskrift, att till krigslön berättigad personal skall hemförlovas under löneterminen, utbetalas till sådan personal krigslön allenast för den del av löneterminen, som motsvarar tiden till och med hemförlovningsdagen, och beräknas krigslönen därvid för varje dag till $\frac{1}{10}$ av krigslönen för en termin.

4. Till betalning förfallen krigslön utbetalas, vid tjänstgöring i land å den flottans station eller annan förläggningssort för marinens personal, där löntagaren är tjänstgörande, samt vid sjökommendering å det fartyg (sjöposition), där han är inmönstrad.

5. Till personal av officers eller underofficers grad och likställd utbetalas krigslön mot personligt kvitto. Utbetalning av krigslön till personal av manskaps grad äger rum på sätt för utbetalning av avlöningsmedel till stammanskapet finnes föreskrivet.

§ 13.

Förändring i krigslön.

1. Vid övergång från sådan krigstjänstgöring, för vilken åtnjutes lägre krigslön, till sådan, som berättigar till högre krigslön, eller tvärtom, tillträdes den högre eller lägre krigslönen först från och med den efter övergången närmast infallande löneterminen.

2. För personal, som genom beslut av vederbörande myndighet efter krigstjänstgöringstidens början genom konstituering tillägges högre krigslöneklass än den, efter vilken krigslön förut åtnjutes, inträder förändring i lönebelopp först med nästföljande lönetermin.

§ 14.

Krigslön för sjuka, tjänstlediga, tillfångatagna m. fl.

1. Krigslön bibehålles av sjuka och sårade, så länge krigstjänstgöringstiden för dem fortfar. Varder sjuk eller sårad, som åtnjuter högre krigslön, avsänd för vård till ort, belägen utom avdelad krigsskådeplats eller utom området för belägrad fästning, äger han därefter åtnjuta allenast den lägre krigslönen; skolande i avseende å övergången till sistnämnda krigslön föreskriften i § 13 mom. 1 lända till efterrättelse.

2. Under all tjänstledighet, som på grund av i kommandoväg meddelade föreskrifter beviljas personal, berättigad till krigslön, bibehålles, därest icke Kungl. Maj:t beträffande viss tjänstledighet annorlunda förordnar, den för personalen bestämda krigslön.

3. Varder till krigslön berättigad tagen i häkte eller ålagd arreststraff, bibehålles krigslönen oavkortad under häknings- eller strafftiden.

Den, som undergår fängelsestraff, åtnjuter, därest han tillhör 8. krigslöneklassen, icke någon del av den under strafftiden förfallande krigslön, varemot personal med krigslön i någon av 1.—7. krigslöneklasserna vid undergående av nyssnämnt straff äger för lönetermin bibehålla, av krigslön i 1. eller 2. klassen 20 kronor, i 3., 4. eller 5. klassen 15 kronor, i 6. klassen 2 kronor 50 öre och i 7. klassen 2 kronor.

Den, som undergår straffarbete, äger icke åtnjuta under strafftiden förfallen krigslön.

4. Den, som tillfångatages, äger under fångenskapen åtnjuta krigslön allenast för så vitt han tillhör någon av 1.—7. krigslöneklasserna och under sådan förutsättning med belopp, som enligt mom. 3 andra stycket utgår för däri nämnt fall. Sålunda utfallande medel omhändertagas för den tillfångatagnes räkning i enlighet med de bestämmelser, som vederbörande stationsbefälhavare eller regements-(kår-, detachements-)chef bestämmer.

5. Utan känd anledning frånvarande är icke berättigad till krigslön, som under frånvaron förfaller till betalning. Vid återinträde i tjänstgöring återvinnes dock rätt till hel eller, jämlikt bestämmelserna i denna paragraf, reducerad krigslön för sådan termin eller del därav, för vilken visas förfall, som vederbörande myndighet godkänner.

§ 15.

Krigslöns avsättande och försändande.

1. Sjökommenderad, som åtnjuter krigslön i någon av 1.—7. krigslöneklasserna, må, såvida han därom gjort framställning till vederbörande fartygschef och därvid meddelat uppgift å den person, som äger att lyfta medlen, till utbetalning terminsvis å den flottans station, löntagaren tillhör, avsätta av krigslön i 1. eller 2. klassen 20 kronor, i 3., 4. eller 5. klassen 15 kronor, i 6. klassen 2 kronor 50 öre och i 7. klassen 2 kronor.

2. Beväringsskompanichef ävensom kompanichef för kompani av sjömansskåren, vid vilket i mom. 1 nämnd personal redovisas, skall åligga att, då han därtill av sådan personal befullmäktigas, utkvittera dennes avsatta medel och att, i den mån de utfalla, antingen för löntagarens räkning insätta desamma i bankinrättning på stationsorten eller till enskild av löntagaren uppgiven person inom riket såsom försändelse i tjänsteärende avsända vederbörligt belopp. Sparkassebok eller annat över banksättningen erhållet kvitto skall tillhandahållas vederbörande, då han till stationen återkommer, eller, om han avlidit, överlämnas till hans rättsinnehavare.

§ 16.

Avdrag å krigslönen vid ersättningsskyldighet till kronan.

Genom avdrag å krigslönen äger statsverket uttaga ersättning för sådana förluster, för vilka personal på grund av felaktigt förhållande i tjänsten eller av annan orsak i vederbörlig ordning förklarats ersättningsskyldig.

V. Krigsutrustningsbidrag.**§ 17.****Bidragets ändamål, belopp och utbetalande m. m.**

1. *Krigsutrustningsbidrag* avser att utgöra bidrag till fullständigande vid mobilisering av egna uniforms- m. fl. beklädnadspersedlar samt till persedlarnas underhåll och ersättande i mån av förslitning.

2. Krigsutrustningsbidrag åtnjutes av officer och underofficer eller likställd, som är skyldig att vid tjänstgöring bära föreskriven uniform och icke tillhandahålles beklädnad av kronan; dock att dylik förmån icke tillkommer värnpliktiga eller med dem jämlikt § 2 mom. 2 likställda, vilka vid mobilisering i reserven konstitueras till officers tjänstegrad eller civilmilitär befattning av motsvarande tjänsteklass och, enligt vad i särskild författning är stadgat, vid anställningen erhålla beklädnadshjälp. Bidraget utgår för en gång vid krigstjänstgöringstidens början med 150 kronor för officer och likställd samt med 100 kronor för underofficer och likställd samt utbetalas vid den station eller det regemente (kår, detachment), där vederbörande äger uppbära lön eller däremot svarande avlöning.

Överflyttas löntagare för krigstjänstgöring från en mobiliserad del av marinen till en annan eller inträder tillfälligt avbrott i krigstjänstgöringen, medför överflyttningen eller avbrottet icke rätt för löntagaren att ånyo uppbära krigsutrustningsbidrag.

3. Underofficer eller likställd, vilken, efter att såsom sådan hava uppburit krigsutrustningsbidrag enligt mom. 2, under krigstjänstgöringstid uppflyttas till officers grad eller till civilmilitär befattning av motsvarande värdighet, utbekommer skillnaden mellan underofficers och officers krigsutrustningsbidrag vid den efter uppflyttningen närmast följande utbetalningen av honom tillkommande lön.

VI. Förplägnad och därmed sammanhängande förmåner.**§ 18.****Tillhandahållande av portion.**

1. Utöver vad i reglemente för marinen är stadgat om naturaportion till viss personal av marinen och med iakttagande av vad i § 4 mom. 1 sagts angående förvandling till kontant förmån av den underofficer vid flottan på nämnda reglemente grundade rätt till naturaportion, äga under tjänstgöring vid mobiliserad del av marinen i land eller om-

bord samtliga officerare, underofficerare och likställda av stam eller reserv ävensom värnpliktiga och med dem jämlikt § 2 mom. 2 likställda rätt att utan ersättning för varje dag bekomma en *naturaportion*.

2. Enligt mom. 1 utgående portion utbekommes vid marinens matinrättning i land eller å förläggningssort, där förplägnad för marinens manskap eljest finnes anordnad, samt, vad beträffar sjökommenderad personal, å det fartyg, varå personalen är inmönstrad eller eljest tjänstgörande. Till personal av officers eller underofficers grad eller värdighet, konstituerad personal häri inräknad, utlämnas dock portionen endast efter hos vederbörande myndighet gjord anmälan.

Kan portion i land icke lämpligen på nu nämmt sätt tillhandahållas, må vederbörande myndighet, under vilken personalen är ställd, anordna förplägnad åt densamma på för kronan billigaste sätt.

För den, vilken icke begagnar sig av förplägnad, som enligt denna paragraf blivit för honom anordnad, utgår icke någon ersättning för portion.

3. Under tjänstledighet eller permission upphör all rätt till förplägnad enligt denna förordning.

4. Sjuk eller sårad erhåller under tid, då han är intagen å militär sjukvårdsanstalt, på kronans bekostnad förplägnad å sådan anstalt i stället för den honom enligt denna paragraf eller vad stammanskapet beträffar enligt reglemente för marinen tillförsäkrade naturaportion.

5. Den, som råkat i krigsfångenskap eller avvikit från krigstjänstgöring, äger icke rätt till ersättning för portion under tiden för utblivandet.

§ 19.

Diet- och mässpenningar.

Under sjökommendering äga värnpliktiga och med dem jämlikt § 2 mom. 2 likställda, vilka konstitueras till officers eller underofficers tjänstegrad eller till civilmilitär befattning av officers tjänsteklass, ävensom sjökadetter och kustartillerikadetter samt mariningenjörs- och marinintendentsaspiranter åtnjuta *diet- eller mässpenningar* i enlighet med vad för personal av vederbörlig grad eller värdighet är i reglemente för marinen stadgat.

VII. Sjukvård.

§ 20.

Förmånens omfattning,

Utöver vad reglementet för marinen stadgar i fråga om sjukvård för marinens personal av stammen gäller enligt denna förordning, att envar

av den i § 2 omnämnda personal, varå denna förordning äger tillämpning, äger rätt till *fri sjukvård*, omfattande fri läkarvård och fria läkemedel ävensom, då förhållandena så betinga, vård å militär sjukvårdsanstalt.

VIII. Resekostnads- och traktamentsersättning m. m.

§ 21.

Resekostnadsersättnings beräkande.

1. *Resekostnadsersättning* enligt denna förordning omfattar gottgörelse för nödigt transportmedel för egen person, för betjänt åt personal, som enligt resereglementet äger medföra sådan, samt för medförda utrustningseffekter.

Kungl. Maj:ts förslag.

2. Kommer vid färd eller resa något av de i resereglementet angivna fortskaffningsmedel till användning, skola vid bedömande av vad som är att anse såsom nödigt transportmedel resereglementets bestämmelser tjäna till ledning, med särskilt iakttagande att någon gottgörelse för biljett å järnväg ej utgår till den, som vid inställelse till eller hemförlovning från krigstjänstgöring icke begagnat sig av fri resa å järnväg *enligt bestämmelserna i reglementet för militärtransporter å järnväg*.

3. Resekostnadsersättning utgår med de verkliga utgifternas belopp enligt såvitt möjligt verifierad och, vad beträffar under krigstjänstgöringstid anbefalld färd eller resa, av vederbörande chef godkänd räkning.

Utskottets förslag.

2. Kommer vid färd eller resa något av de i resereglementet angivna fortskaffningsmedel till användning, skola vid bedömande av vad som är att anse såsom nödigt transportmedel resereglementets bestämmelser tjäna till ledning, med särskilt iakttagande att någon gottgörelse för biljett å järnväg ej utgår till den, som vid inställelse till eller hemförlovning från krigstjänstgöring icke begagnat sig av fri resa å järnväg, *oaktat sådan enligt bestämmelserna i reglementet för militärtransporter å järnväg stått till buds*.

§ 22.

Ersättningar för inställelse till eller hemförlovning från krigstjänstgöring.

1. Vid marinen tjänstgörande personal äger för *inställelse till krigstjänstgöring* uppbära resekostnadsersättning enligt § 21 för färd från fredstjänstgöringsorten till vederbörlig mobiliseringsort (utrustningsort) eller, där inställelsen skall ske å annan ort, till den sålunda bestämda orten.

Till krigstjänstgöring särskilt inkallad personal åtnjuter på angivna sätt bestämd resekostnadsersättning för färd från hemvistet i kyrkobokföringsorten till mobiliseringsorten (utrustningsorten); dock att den, som styrker, att han vid färdens anträdande uppehållit sig å annan än förstnämnda ort, äger utbekomma ersättning för färd från dåvarande vistelseorten inom riket eller vid vistelse utom riket från den plats inom riket, å vilken personalen vid färden först inträffar.

2. Vid *avslutande av eller hemförlovning från krigstjänstgöring* utgår resekostnadsersättning enligt § 21 till den personal, som skall kvarstå i tjänstgöring vid marinen, för färd från den ort, där krigstjänstgöringen upphör, till fredstjänstgöringsorten, och till övrig personal för färd från förstnämnda ort till hemvistet i kyrkobokföringsorten eller, vad beträffar å sjömanshus inskriven personal, till det sjömanshus envar tillhör.

3. För färd, som enligt mom. 1 och 2 här ovan medför rätt till resekostnadsersättning, utgår därjämte till officerare, underofficerare, underofficerskorpraler och likställda, dagtraktamente, vilket, då färden sker såsom enskild resa, utgår enligt resereglementet men, då färden sker i trupp, enligt i nådiga kungörelsen den 27 maj 1881 fastställd lägre beräkningsgrund, i sistnämnda fall, vad underofficerskorpral beträffar, dock endast då han tjänstgör såsom marschbefäl.

Kungl. Maj:ts förslag.

4. Företages färd, som enligt mom. 1 och 2 här ovan medför rätt till resekostnadsersättning, såsom enskild resa, åtnjuter annat manskap av stammen än underofficerskorpral ävensom värnpliktiga och med dem jämlikt § 2 mom. 2 likställda traktamentsersättning enligt i nådiga kungörelsen den 27 maj 1881 an-

Utskottets förslag.

4. Företages färd, som enligt mom. 1 och 2 här ovan medför rätt till resekostnadsersättning, såsom enskild resa, åtnjuter annat manskap av stammen än underofficerskorpral ävensom värnpliktiga och med dem jämlikt § 2 mom. 2 likställda traktamentsersättning enligt i nådiga kungörelsen den 27 maj 1881 an-

Kungl. Maj:ts förslag.

given lägre beräkningsgrund samt, därest i förekommande fall inkvartering icke beredes genom kronans försorg, dessutom nattkvartersersättning med 1 krona 50 öre för varje erforderligt nattkvarter. För dylik färd, vare sig den företages såsom enskild resa eller i trupp, åtnjuta de värnpliktiga och med dem likställda dessutom särskild färdavlöning med 50 öre för dag.

Utskottets förslag.

given lägre beräkningsgrund samt, därest i förekommande fall inkvartering icke beredes genom kronans försorg, dessutom nattkvartersersättning med 1 krona 50 öre för varje erforderligt nattkvarter. För dylik färd, vare sig den företages såsom enskild resa eller i trupp, åtnjuta de värnpliktiga och med dem likställda dessutom särskild färdavlöning med 50 öre för dag, *dock icke för dag, då krigslön utgår.*

§ 23.**Resekostnads- och traktamentsersättning för färder och tjänsteförrättningar under krigstjänstgöringstid.**

1. För *färder* eller *tjänsteresor*, som av den vid mobiliserad del av marinen tjänstgörande personalen företagas på grund av gällande föreskrifter eller vartill personalen i behörig ordning kommenderas, åtnjutes resekostnadsersättning enligt § 21.

2. Beträffande traktamentsersättning till i mom. 1 omnämnd personal för *färd*, *tjänstresa* eller *extra förrättning* under krigstjänstgöringstid gäller vad resereglementet, reglementet för marinen ävensom nådiga kungörelsen den 27 maj 1881 härom stadga; dock att traktamente icke tillkommer löntagare, som uppbär högre krigslön, i annat fall än då han för tjänsteförrättning å annan ort än den, där han har sin vanliga krigstjänstgöring, företager färd såsom enskild resa till eller från tjänstgöringsorten, och beräknas därvid traktamentet enligt nyssnämnda kungörelse.